СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
РІК LVI. Ч. 153. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ЛИПНЯ 1948. — No. 153. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 3, 1948. VOL. LVI.
ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СТРАЙК НА ЗАЛІЗНИЧИХ ЛІНІЯХ ЗАБОРОНЕНИЙ НА ВВЕСЬ ЧАС УРЯДОВОЇ КОНТРОЛІ

Вашингтон, 1 липня.—Федеральний суддя Т. Алан Голдсборо, видав рішення, що 200,000 юнійних залізничників, тобто машиністів, палячів та зворотникарів мають остати на своїх постах так довго, доки залізницями управляє військова влада. Нове рішення входить у життя на місце рішення з 10 травня, яким суддя заборонив страйк тимчасово. Провідники залізничих братств, які організують згаданих службовиків, заповіли, що вони відкличуться від того наказу до вищої інстанції, одначе на теперішній час повинуються рішенню суду. Суддя Голдсборо, видаючи нове рішення, заявив, що страйк загрожує національному добробутові й безпеченству, а в дальшім наслідку причиниться до розкладу самого громадянства. Він порівняв страйк залізничників із страйком вуглекопів і заявив, що залізничий страйк повинен бути заборонений, навіть тоді, коли б залізниці не були опинилися під контролею уряду.

„ТАКТИКА КРЕМЛЯ" В НЮЙОРСЬКИХ ЮНІЙНИХ ВІДДІЛАХ.

Вашингтон. — На дальшім переслуханні робітничої підкомісії палати репрезентантів у справі тактики комуністів в робітничих юнія явилися представники департаментових крамниць Блумингдейл, Мейсі, Опенгайм-Колинс і Лозер. Вони документально виказали, що комуністичні агітатори в юнійних відділах уживають тактики Кремля у тероризуванні робітників в крамницях. Свідки передали підкомісії летючки, в яких називається противників комуністичного проводу в юніях „зрадниками робітничої справи". Свідки теж пригадували, як то відділ юнії зажадав від управи крамниць Блумингдейла відправити з роботи робітників за те, що вони противилися комуністичним затіям. Навіть після того, як головний уряд юнії наказав відділові закинути таку практику, відділові урядники ще дальше переслідують членів, які ставлять опір комунізмові. Вислухавши оці зажалення, предсідник робітничої комісії, конгресмен Фред А. Гартлі, заявив: „Ви мусите стануть в обороні закону, а коли закон заслабий, треба його відповідно змінити".

ДУХОВНИКИ НЕ МОЖУТЬ БУТИ УЧИТЕЛЯМИ В ПРИЛЮДНИХ ШКОЛАХ.

Бисмарк, у стейті Норт Дакота. — При голосуванні над предявленням, чи монахині й священики можуть бути учителями в прилюдних школах, більшість голосів поставилася до цієї справи неґативно. Голосування ствердило, що одиниці в духовних одягах не можуть займати позицій учителів громадських школах.

ВІДКРИЛИ НОВУ ЕЛЕКТРИЧНУ ВЕРСТВУ ДОВКРУГИ ЗЕМЛІ.

Пасадина, у стейті Каліфорнія. — Американське Астрономічне Товариство виявляє, що найновіші студії потвердили здогад, що довкруги землі находиться електрична верства аж у сфері іонів. Ця сфера находиться у висоті 70-250 миль від поверхні землі.

ДВА УКРАЇНЦІ ПОСЛАМИ ДО ПРОВІНЦІЯЛЬНОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Ріджайна, провінція Саскачеван, у Канаді. — Соціялістична організація, як Партія Суспільного Кредиту — ССФ— яка в 1944 р. перемогла при виборах Ліберальний уряд в провінції Саскачеван, осягнула наново перемогу при виборах 24 червня 1948 р.

У 7 виборчих округах кандидували 12 людей українського походження. З них перемогли при виборах: сісіефець А. Г. Кузяк з округи Канора і ліберал В. Б. Корчинський з округи Редбери. Оба попередні посли сісіефці українського роду, а це Деніелс (Данилишин) і Лазорко, провалились. (Новий Шлях, Винипег).

ТРУМАН ГОДИТЬСЯ НА КАНДИДАТУРУ ПАНІ РУЗВЕЛТ, ВОНА ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ.

Вашингтон. — Підчас пресової конференції заявив президент Труман, що він не відтягне своєї кандидатури на номіната на Краєвій Демократичній Конвенції, яка почнеться в понеділок 12 липня у Филаделфії. Коли його запиталися, чи він має досить голосів до перемоги при номінації, він заявив, що він певно буде іменований кандидатом на президента. На запит, чи Труман погодився б, коли б разом з ним кандидував ген. Двайт Айзенгавер, він відповів, що це залежить від генерала. Коли зійшла мова на те, чи Труман прийняв би паню Елінор Рузвелт як кандидатку на віцепрезидента, він відповів, що цілком певно її прийме.

З Гайд Парку, резиденції пані Рузвелт у стейті Ню Йорк, наспіли вісті, що пані Рузвелт у відповідь на заяву президента, сказала, що вона „загалом не має ніколи наміру старатися на якенебудь урядове становище". Цю заяву пані Рузвелт передала її секретарка, панна Малвіна Тамсон.

На Краєву Демократичну Конвенцію запрошено 4 робітничих провідників з промовами, а саме: Гріна від Американської Федерації Праці, Товбина від юнії візників А.Ф.П., Морея від Конгресу Індустріяльних Організацій і Витнія від Братства залізничих кондукторів.

КЛЕР БУТ ЛУС ЗАЛИШАЄ ПОЛІТИКУ.

Риджфілд, Конн.—Клер Бут Лус, яка в попередній каденції конгресу була членом палати репрезентантів з Республиканської партії, а потім заявила, що не буде кандидувати вдруге, тепер заявляє, що загалом застановить політичну діяльність, а повернеться до своєї письменницької праці. Вона заявила, що поїде ще як кореспондентка на Краєву Демократичну Конвенцію в Филаделфії і це буде її останній політичний „джаб".

Independence Day



Департамант стейту перебирає „Голос Америки" від 1. жовтня

Ню Йорк, 1. липня. — Колумбія Бродкестинг Систем і Нешенел Бродкестинг Компані оприлюднюють, що вони залишають дальшу передачу програми „Голос Америки" і її перебирає від 1. жовтня департамент стейту. До того дня оба радієві підприємства викінчать усе потрібне для зцентралізування праці під одним проводом. Програми будуть надавані дальше до Европи й до Південної Америки. Переміна переводиться після гострої критики програми „Голосу Америки" у конгресі, де винесено закиди, що з цеї програми розповсюднюються некорисні вісті й замітки про Злучені Держави. Досі оба підприємства надавали програми в 9 мовах, а департамент стейту додавав ще в 12 мовах. Від 1. жовтня програма має бути поширена ще на інші европейські мови.

ВАШИНГТОН ОБЕРЕЖНИЙ В ОЦІНЦІ ПОДІЙ НА БАЛКАНІ.

Вашингтон. — Високі урядовці обговорюють кожну подробицю, злучену з розламом між Югославією й Москвою і запитують себе, що дальше можливе в оцій Балканській Містерії? Очевидно, що відповіді на такі питання полягають на здогадах. Багато людей вказують на те, що передбачування департаменту стейту про можливість заломання дисципліни в совєтській орбіті, тепер здійснюються. Передбачування були висловлені у статті „Мр. Х" (Джорджа Кенана), в якій він заповів, що Кремль мусить злагіднити свій режим у Східній Европі під впливом ідей Заходу. Одним з важних результатів розламу між Тітом і Комінформом є те, що заломилася теорія, начеб ніхто не поважився захитати авторитетом Кремля. Тепер показується, що Кремля не є свята і ненарушна, а коли хто це розуміє, той прийде до другого висновку, а саме, що сила Кремля полягає на тайній поліції і Червоній армії. Про таку оцінку довідується вашингтонський кореспондент Ню Йорк Таймс і Геральд Трибюн.

У.П.А. — пострахом для катів і надія для катованих

(Повітряною поштою до Свободи).

Братислава, 28. червня. ІК. — Тільки перебуваючи самому в большевицькій дійсності можна збагнути далекосяглість значення Української Повстанської Армії та українського визвольного руху взагалі для поневолених Советами народів. УПА і вже сама згадка про неї стала за залізною заслоною справжнім пострахом для представників большевицького терору та надією для тероризованих і гноблених широких народних мас. Не диво, що навіть в Чехословаччині, і головно на Словаччині, назву УПА повторюється багато разів кожного дня і повторюють її з острахом большевики та з найбільшими надіями їх жертви. Орган комуністичної партії Чехословаччини, тижневик „Творба" вже в трьох числах (22, 23 і 24) друкує обширні „академічні" статті на тему УПА. В них гірко дорікається спільному совєтсько - польсько - чеському військовому командуванню, що воно не вміє застосуватися до все нових і змінливих боєвих хитрощів УПА, що виставляє на глум військову силу цих трьох держав і вже самим своїм існуванням підбадьорює реакцію і проти-комуністичні елементи в усіх східно-европейських країнах. Журнал гостро критикує спільний штаб згаданих армій за те, що досі він не потрапив видвигнути відповідні гасла, які з успіхом могли б протиставитися ідеям УПА та відвернути від них симпатії чехів і словаків. Від себе він відразу і пропонує такі гасла, мовляв, українці хочуть відірвати від Словаччини Пряшівщину і взагалі зробити цілу Чехословаччину колонією майбутньої української держави, за яку вони борються. З другого боку, пише комуністичний журнал, в цій боротьбі проти УПА не використовується належно „факту", що всі українці є на „службі американсько-британських капіталістів", про що виразно мав би „переконувати" т. зв. мостецький шпигунський процес, в якому більшість підсудних творили чеські громадяни українського походження, між ними навіть активні старшини чеської армії.

УПА ПРОДОВЖУЄ БОРОТЬБУ.

Братислава, 28. червня. ІК. — В столиці Словаччини багато говориться про затяжні бої, що їх зводять чеські, польські і совєтські війська на спільному кордові проти відділів УПА, що як примари появляються і зникають не відомо звідки і куди. З цими боями зв'язується теж приїзд польських військових частин до Моравської Остави, Опави та інших міст. Положення загострюється активністю чеських і словацьких проти-комуністичних повстанців. В цілій країні ведеться божевільна нагінка на українців. В потягах та по шляхах переводиться постійні контролі, а одне українське слово на вулиці міста, або тільки український акцент вистачає, щоби почути за собою заклик „руки вгору". Про активну боротьбу УПА тепер вже менше повідомлень в пресі, натомість їх щораз більше поширюється з уст до уст, одержавши їх від ранених чеських вояків в госпиталях та від населення околиць, в яких бої ведуться.

ВАТИКАН ПОТВЕРДЖУЄ ВІСТКУ ПРО СМЕРТЬ ЄПИСКОПА КОЦИЛОВСЬКОГО

Ню Йорк, 2. липня. — Н. Й. Таймс в сьогоднішньому виданні надрукував власну кореспонденцію з Риму, в якій потверджується повідомлення про смерть єпископа Коциловського. В повідомлені пишеться, що до Ватикану наспіли вістки, що єпископ Коциловський помер в російській тюрмі після тортур. В дальшому виясняється, що преосв. Коциловський мав 72 роки, був консаґрований на єпископа в 1917 році та був єпископом Перемишля. В дні 19. вересня 1945 року його заарештувала польська поліція та видала Советам, що держали його в тюрмі в Києві. Від часу його арешту єпископський престіл в Перемишлі у Ватикані офіціяльно вважалося за необсадженей. Таймс помилково називає еп. Коциловського „польським архиєпископом", подаючи тільки в правильній українській транскрипції його прізвище. Зі смертю єпископа Коциловського українська Церква та український нарід зложили ще одну свою велику жертву на вівтарі служіння Богові і Україні.

ГЕН. КЛЕЙ ПРО СЕРІОЗНІСТЬ ПОЛОЖЕННЯ В БЕРЛІНІ

Франкфурт над Майном, Німеччина, 2 липня. — Американський головнокомандуючий в Німеччині, ген. Л. Д. Клей, вжив вчора вперше слова „серіозне" на означення положення в Берліні. На запит кореспонтентів, чи він добачує загрозу війни в теперішній поведінці Совєтів в Берліні, ген. Клей заявив: „На це запитання я не хочу відповідати в той спосіб. Проте, я мушу сказати, що теперішнє положення в Берліні є дуже серіозне". Американський губернатор в дальшому вияснив, що постачання харчів до Берліна повітряними транспортами є запевнене та що в дальшому тою самою дорогою будеться постачати й інші необхідні продукти, з вугіллям включно.

СОВЄТИ ВИСТУПИЛИ З БЕРЛІНСЬКОЇ КОМАНДАТУРИ.

Берлін, 2 липня.— Совєтські представники вчора остаточно залишили берлінську Командатуру, ще останню чотиродержавну інституцію, що управляла Берліном. Спільна Командатура Берліна була створена на підставі кількох договорів між чотирма окупаційними великодержавами і теперішню совєтську акцію західні союзники проголосили за проти-законну. Проте, з поінформованих американських і британських військових кол заявляють, що цей останній совєтський акт вважається не так за намагання загострити положення в Берліні, як радше за познаку, що Совєти шукають відповідного виходу з теперішньої кризи і бажали б вже злагіднити бльокаду міста. Докищо, американська й британська авіяція безупинну довозить до Берліна найбільш необхідні харчі. Совєтська бльокада Берліна тепер відбивається гостро теж на совєтському секторі, головно як іде про медикаменти, що їх вже бракує навіть в совєтських військових лікарнях.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ УПОВАЖНИЛИ НІМЦІВ СТВОРИТИ УРЯД.

Франкфурт, 2 липня.—Американський, британський і французький військові губернатори західної Німеччини уповноважнили вчора на окремому засіданні премієрів 11 західно-німецьких країн скликати Конституційну Асамблею та створити німецький уряд. Німецькі представники просили відрочення їхньої конкретної відповіді до 7-го липня, бажаючи порозумітися зі своїми місцевими урядами. Це не означає, що німці не поджуються на рішення Лондонської конференції. Ген. Клей заявив, що провінція Сарщини не належатиме до юрисдикції західно-німецького уряду, бо цю справу вирішить аж мирова конференція.

ОРГАН КОМІНФОРМУ ПЕРЕНЕСЕНО ДО РУМУНІЇ.

Букарешт, Румунія, 2 липня. — Столиця Югославії, Београд, був, сказати б, колискою Комінформу, що тепер виповів боротьбу Тітові. Там була теж столиця Комінформу і там появлявся комінформівський бюлетин. Після виступу проти Тіта, нове число бюлетину цего Комінформу вже появилося вчора в столиці Румунії, Букарешті.

ТІТО ОСТЕРІГАЄ БОЛГАРІЮ ТА ОБВИНУВАЧУЄ АЛЬБАНІЮ.

Београд, Югославія, 2 липня. — Тільки один день після того, як в новій програмі югославської комуністичної партії появилися підкреслення окремої приязні з комуністами Болгарії і Альбанії та пропозиції створення окремої балканської федерації з цих трьох країн, югославська преса вчора виступила з цілим рядом закидів власне проти болгарських та альбанських комуністів. Болгарським комуністам Тіто закидує злу волю та остерігає їх, щоби вони краще не встрявали у внутрішні справи Югославії, бо може їх зустріти прикра несподіванка, а альбанським комуністам закидується, що вони тенденційно промовчували саму назву Тіта ще перед проголошенням декларації Комінформу.

НАВІТЬ МАРКОС ПРОТИ ТІТА.

Рим, 2 липня. — Комуністичні партії поодиноких країн продовжують заявляти свою лояльність до Москви і Комінформу, піддержуючи їх обвинувачення проти єретика Тіта. Навіть „вождь" грецьких большевицьких партизанів, Маркос, що мав в Югославії Тіта свою головну базу в боротьбі проти Греції, заявив свою солідарність з обвинуваченнями Комінформу проти Тіта.

ВОЛЮТЬ ТІТА, АБИ НЕ СТАЛІН.

Београд, 2 липня.—Ніхто не може твердити, що серби, хорвати й словінці люблять Тіта, що запровадив їх країну над пропасть большевизму, вирізуючи поступово найкращих югославських патріотів. Проте, як тільки Сталін виступив проти Тіта, в цілій Югославії нагло почали відбуватися маніфестації лояльности до Тіта.

В БРИТАНІЇ ЗАПОВІДАЮТЬ ПОРАЗКУ ТІТА.

Лондон, 2 липня. — З урядових кол тут заявляють, що Британія та інші демократичні країни волють не забирати жодного становища і не встрявати до конфлікту між Сталіном і Тітом, вважаючи це большевицькою сімейною справою. Проте, в Британії не бачать для Тіта багато шансів в цьому спорі на довшу мету, вже з тої простої причини, що відношення сил не є користне для Тіта.

В ІТАЛІЇ ТЕЖ ЛІВІ СОЦІЯЛІСТИ ЗАДУМУЮТЬ ЗІРВАТИ З КОМУНІСТАМИ.

Рим, 2 липня. — Не мають комуністи щастя в Італії. Насамперед відірвалось від них праве крило соціялістів, опісля вони програли у виборах, а тепер теж ліве крило соціялістів задумує відірватися від них. Це вноситься з факту, що в екзекутиві лівих соціялістів втратили свої місця ті керівники, що проповідували якнайтіснішу співпрацю з комуністами.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

INDEPENDENCE DAY

Найбільшим національним святом є для американців безсумнівно „форт оф Джулай", себто цей день, який їм нагадує проголошення державної незалежности в 1776 році. Як завжди, так і цього року святкуватимуть його радісно, врочисто.

Багато води поплило Потомаком, над якого берегами жив Юрій Вашингтон, від цього часу, коли він обняв провід у боротьбі проти „рідного краю", себто проти Англії, з якої вишли його предки та якої мовою він говорив і якої культурою жив. Та таке саме було тоді з більшістю тих, що разом з ним „підняли бунт".

Тепер час уже зробив своє і загоїв давні рани до такого ступня, що в Англії в шкільних підручниках згадується про війну з американськими колоніями тільки як про „інцидент" та прикре „непорозуміння" в „родині". Теж і в Америці кладеться тепер більше натиск на нездарність англійського короля та уряду, яким приписується головну вину за війну, а виправдується англійський нарід, якому ця війна не була до вподоби.

Одначе цей процес „вирівнування" тривав довго. Ще нині маємо в Америці „англофобів", які мають під своєю контролею навіть сильну пресу, яка раз-у-раз дошкулює Англії, як тільки трапляється будьяка нагода до цього. Та назагал справи маються так, що незалежні Злучені Держави є нині чи не тісніше звязані з Великою Британією, як це було тоді, коли по американських колоніях правили британські губернатори. Можна сказати, що Злучені Держави і Британія є тепер приятелями на життя і смерть. Доброго приятеля пізнати в біді, а Злучені Держави дали вже багато доказів братньої, безкорисної любови згл ядом Великої Британії, коли треба було її рятувати від певної загляди. Те саме знов повториться, коли б повторилась така сама небезпека.

Американський нарід виправдав свою незалежність. Щобільше, він своїми величезними осягами, які почав скоро здобувати як незалежний нарід, дав наглядний доказ, що державна незалежність пособляє розвоєві духових і фізичних сил народу та підіймає його культурно та матеріяльно до таких висот, про які підбитий чи залежний нарід навіть мріяти не може. Американська залежність від Англії не була на ділі така велика, а сам спір повстав властиво через податки. Найважніше було це, що в Англії не хотіли тоді деякі кола розуміти, що американські колоністи це вже не діти та бідні та залякані переселенці чи вигнанці, а зрілі громадяни, які віддихали свобідним, американським повітрям та переймались революційними та свободолюбними кличами цеї літератури, яка надходила до них тоді з Европи, головно з Франції.

Ідеали свободи і незалежности, до яких змагав американський нарід, коли проголошував 4 липня 1776 року свою державну самостійність, є і нині найбільшою цінністю американського народу. Теж і нині американський нарід чутливий, коли іде про таку акцію на міжнародній арені, яку він вважає обмеженням своєї незалежности і свободи, хоч добре знає, що в модерному світі не може бути мови про якусь абсолютну самостійність. Тому теж американці симпатизують назагал з кожним народом, який змагає до свободи і державної незалежности, бо знають ціну незалежності, бо знають її велику вартість.

Українська Національна Рада

Вже від довшого часу серед української політичної еміграції в Европі та взагалі між українцями в світі ведеться незвичайно інтензивна акція для створення одного центрального українського представництва поза залізною заслоною, що мало б не тільки моральне, але в обставинах і можливо найбільш легальне право говорити в імені України та українського народу. Рівночасно йшло про те, щоби впорядкувати внутрішньо-політичні відносини серед самих українців та відповідно вирівняти партійно-програмові розбіжності і не витрачати енергії на внутрішню партійну боротьбу, яка приносила тільки шкоду українцям та користь їх ворогам.

Справа внутрішньо-політичної української консолідації та створення центрального представництва України на вигнанні, стала центральною проблемою українців в світі й їй віддавалося головну увагу. Не без живого заінтересування до цеї справи ставились теж американські українці, про що виразно свідчить ціла акція їх центральних комітетів взагалі, а створеної минулого року Пан-Американської Української Конференції зокрема. Цю справу видвигнено як першу передумову успішної допомоги визвольним змаганням України та й самих цих змагань.

Після широких дебат на цю тему в пресі та на зібраннях, зглядно рівночасно з ними, майже всі політичні групи української еміграції в Европі робили рівночасно зусилля для практичного здійснення цеї ідеї. Конкретні переговори на цю тему, що на ширшу міру були заініційовані з кінцем минулого року і почалися з початком біжучого, попереджено цілим рядом фактів об'єднання в поодиноких інших ділянках українського громадського життя, як, для прикладу, серед студентів, опісля в Центральному Представництві Української Еміграції в Німеччині і т. п. Розмови на тему основного об'єднання продовжувалися, хоча й натрапляли на всілякі труднощі, що їх ставили поодинокі партії та які стояли головно під знаком ворожнечі і антагонізмів між двома групами націоналістів. При цьому фактом є, що найбільші труднощі були з боку групи націоналістів під проводом Степана Бандери.

З часом та в процесі публичних дискусій і конференцій розбіжності відповідно злагіднилися, сама ідея створення центрального українського представництва закордоном відповідно оформилася і в дні 10. червня українські політичні партії й організації підписали статут Українсько Національної Ради, до якої належатимуть всі державно-правні прерогативи верховного органу українського народу, як єдиному державному центрові Української Народної Республики. Статут підписали представники 8 українських партій, іменно: 1. Українське Національно-Демократичне Об'єднання; 2. Українська Соціялістично - Радикальна Партія; 3. Українська соціял-демократична Робітнича Партія; 4. Українська Партія Соціялістів - Революціонерів; 5. Українська Революційно-Демократична Партія; 6. Український Національно-Державний Союз; 7. Організація Українських Націоналістів (під проводом полк. А. Мельника) і 8. Організація Українських Націоналістів - Революціонерів (під проводом Степана Бандери). Таким чином справа створення об'єднаного українського фронту стала доконаним фактом, а проблема вибору Української Національної Ради, отже екзильного уряду України залишилась ще тільки справою часу.

Проте, в тому самому часі, як Підготовча Комісія для організації Національної Ради проголосила комунікат про підписання її статуту, газета „Українська Трибуна" в Мюнхені у виданні з 30-го травня оприлюднила декларацію Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради (У. Г. В. Р.), забираючи становище до творення Національної Ради. В декларації, зверненій до українців, що перебувають поза межами Батьківщини, м. і. признається, що „за сучасної ситуації існування екзильного уряду УНР було б доцільне" та що УГВР „готова обмежити свої державно-правні прерогативи поза межами Батьківщини в зазначеному характері дій та визнати їх за екзильним урядом УНР". Але при цьому УГВР поробила цілий ряд застережень , зберігаючи за собою „прерогативи верховного центру української визвольної боротьби, центру цілком незалежного у своїй революційній дії, в тому числі і в своїх закордонних виступах", та заявляючи, що „єдина цілеспрямованість дії обох осередків (УГВР і екзильного уряду) повинна випливати з єдиної для обох ідейно-політичної та соціяльно-програмової концепції, якою є плятформа УГВР".

Проти цеї декларації УГВР виступили — як виходить з пресових голосів і коментарів — солідарно всі інші партії, розцінюючи її як „нову диверсію проти української політичної консолідації.

Так виглядає ця справа на підставі надісланих нам вже інформацій та матеріялів. У зв'язку з декляреацією УГВР дожидається ще становища до неї ОУН під проводом Степана Бандери, бо ця група досі була одинока, що офіціяльно утотожнювалася з УГВР. Проте, в дальших повідомленнях запевняється, що Українська Національна Рада вже буде створена, без огляду на деклярацію УГВР та на незайняте ще за надісланими інформаціями становище до неї групи ОУН під проводом С. Бандери.

Микола Чубатий.

Кремль та інтереси народів, опанованих комуністами

Конфлікт поміж югославським маршалом Тітом та Комінформом, а на ділі поміж Тітом та Кремлем, це найбільше знаменна подія від часу, коли московські комуністи стали підбивати неросійські народи. Відомо, що першою країною, яку Москва підпорядкувала своїй всевладній волі, була Україна, тому нинішний конфлікт поміж Білгородом та Москвою це справа того самого покрою, що конфлікт поміж Москвою та Києвом.

Можна сміло сказати, що ніяка подія від часів, коли залізні полки Гітлера наближалися до Москви не принесла тільки клопоту та стревоження наКремлі, як саме ця остання. Це напевно подія далекосяглих історичних наслідків; вона може бути початком кінця переможного маршу московського комунізму через східню та середущу Европу. Ця подія напевно теж сильно вплине на ослаблення позиції Москви в Німеччині та комунізму в західній Европі.

Що сталося в Білгороді, ділося 30 літ тому в Україні.

В Білгороді сталося це саме, що ділося в Україні сливе щороку впродовж перших 15 літ панування московського комунізму над Україною, аж доки Москва не опанувала терором України з повним легковаженням волі українського народу. Смерть комісаря Скрипника в червні 1933 року, себто рівно 15 літ тому, була кінцевим фіналом того періоду у відносинах поміж Україною та Москвою, коли то Москва пробувала панувати над Україною при допомозі комуністів українського роду. Після того вона перемінила Україну в звичайну колонію Москви, адміністровану вже таки московськими людьми, та звичайною „грязю Москви" і українського походження.

Немає сумніву, що серед бурунів російської революції виринула також сильна струя серед українського народу, яка, сприяючи комунізмові як міжнародній доктрині та новому соціяльно - економічному порядкові на світі, бажала в згоді з Кремлем та московським Політбюром завести комунізм в Україні. Нині з історичної ретроспективи можна сказати, що були в Україні провідники, в своїм розумінні українські патріоти, як Гринько, Шумський, Чубар, Любченко, Скрипник та вкінці великий письменник Микола Хвильовий, що вірили в комуністичну Україну поруч комуністичної Москви. Що мали вони за собою тисячі прихильників, це цілком певне; без них не була б могла всадовитися в Україні радянська влада.

Якраз тепер на сторінках української еміграційної преси переводиться переоцінка патріотизму тих українських комуністів, оскільки їх публична праця була патріотизмом, а наскільки сприянням ворогови українського народу, Москві. Фактом є, що були українські комуністи, що вірили в „комуністичний рай" та в добрій вірі завели Україну під панування Москви з усіми додатками аж до фізичного винищування українського народу.

Та скоро показалося, що московський комунізм крім комунізму має ще на оці другі справи, а саме завойовничі інтереси Москви, зовсім того самого покрою, що їх мали великі князі та царі московські, почнаючи від великого московського князя Івана Калити, першого „собирателя земель" київської Руси-України, аж до останнього царя Миколи II.

Доволі скоро з-поза фразеології Москви про інтереси інтернаціонального комунізму та світового пролетаріяту стали визирати інтереси Москви — „всему свету ґалови". Доволі скоро виринули теж розбіжности поміж інтересами московської імперії та інтересом народів, над якими московський комунізм став розтягати владу при допомозі комуністів.

Розбіжности тих інтересів були многогранні. Поміж комуністичною Москвою та комуністичною Україною, Білорусю, Грузію та другими опанованими комуністами народами виринули різниці на тлі окремішних інтересів економічних, на підложі різних вдач поодиноких народів, на основі теж національно територіяльних та культурних амбіцій поодиноких народів.

Хоч влада на території неросійських народів була в руках переконаних комуністів, поміж Москвою та Україною й другими радянськими републиками стали вибухати раз-у-раз конфлікти. Москва полагоджувала їх на московський лад, себто ліквідацією тих всіх „неблагонадьожних" опозиціонерів. Ясне, що місцеві комуністи, маючи за собою симпатію мас, які хоч некомуністичні, одначе попирали як менше зло своїх комуністів проти Москви, стали опиратися централістичному можновладству Москви; звичайно без успіхів.

Москва стала на поодинокі советські републики накладати щораз більше свою важку руку, всяку опозицію винищувати терором аж до виголоджування мільйонів українців штучним голодом ,себто до фізичного винищування підпорядкованих собі народів. Ці самі закиди, що їх нині Москвою кермований Комінформ підносить проти югославського маршала Тіта, що він відступив, від доктрини Маркса-Леніна, що він попирає кулаків в Югославії, що недоцінює значіння міського пролетаріяту, що не веде клясової боротьби, що вкінці дав змогу розростися націоналізмові в Югославії, ворожого советській владі на Кремлі — це все фрази московського видання, які вже тисячі разів підносила Москва під адресою українських комуністів, коли вони виломлювалися зпід сліпої карности Москви.

Що буде дальше з ухильником Тітом?

Нормально Москва все ліквідувала всяку опозицію в Україні радикально, бо мала на це змогу. Україна була все під військовою та поліційною окупацією Москви. Та ситуація дещо змінилася, коли Москва стала розтягати владу комунізму на сусідні народи — Болгарію, Югославію, Румунію, Польщу та Угорщину, себто на народи, які з огляду на міжнародне становище повоєнного світу зберегли ще свою державну самостійність, хоч стали сателітами Москви. Політична перевага Москви у всіх тих країнах була величезна. Москва мала переможний вплив на їх закордонну політику. Одначе все таки виповняючи зобовязання міжнародних трактатів Москва мусіла вицофати з тих країв свої окупаційні армії та передати владу в руки місцевих комуністів.

Кремль робив це дуже осторожно, бо добирав на провідні позиції людей московської комуністичної едукації та здавалося б Москві зовсім відданих. Одначе коли такі як Тіто

(Докінчення на стор. 3-тій).

Олексій Андрієнко.

ПРОВОКАЦІЇ КРЕМЛЯ В УКРАЇНІ

(Авторські права застережені).

13)

І, отак тероризована, народна уява, як захоплене пасткою полохливе звірятко, безпорадно металась на всі боки, шукаючи якоїсь щілини, якоїсь віддушини, звідки їй можна було в перспективі чекати коли не порятунку, то якогось проблиску надій на порятунок.

Такий проблиск народня уява вбачила і в постаті Івана Калашника, залюбки оточуючи його авреолею героїзму, авреолею слави борця за них, покривджених. Але — ні в якому разі — не борця за совєтський лад, за колгоспне ярмо, за енкаведистські підвали, Соловки та інші, добре всі на Україні відомі, закутки руїни й смерти.

Третя „партизанська" акція Клашника знов була спрямована проти того самого крайсляндвірта. А сталося це так:

У селі Сороки місцевий учитель Капкань справляв весілля. Одружував дочку й весілля влаштував досить таки бучне. На це родинне свято був запрошений і німецький офіцер — саме крайсландвірт. Був запрошений і давній знайомий цього вчителя — Калашник. Розуміється, що німцеві ані на думку не спало, що він на весіллі розважається з самим Калишником — убивцем його попередника.

По закінченні гулянки, коли вже всі присутні добре підпились, Калашник і Рибаченко, так само напідпитку, тихцем умовились ліквідувати необачного німця. І коли той повертався з гостинного весілля, біля великого Сорокинського млина з засідки вискочили Калашник із Рибаченком, і крайсландвірта вбили.

І тут, як за всякої попередньої й дальших акцій, німці кинулись по заложників, сто-п'ятьдесять чоловіка яких було призначено і з села Сороки. Зрозуміло, що не пощастило їм і тут: переважна більшість приречених подалася в ліс, поповнюючи загін Калашника. Тільки дехто з нещасливих заложників із тієї півтори сотні потрапив до рук німецького ґестапо, спокутувавши провину Калашникова за всіх.

З часом до й так уже зрослого загону Калашника пристав комсомолець Герасименко, що мав подвійне прізвище — Кондратенко - Герасименко. Пробувши недовго під кермою Калашника, можливо, що й за його порадою, вирішив Герасименко з п'ятьдесятьма партизанами відокремитися й податися в Погребищенський та Гайсенський райони, де мав організувати „партизанський рух" за зразком Калашника.

В час, коли відходив загін Кондратенка - Герасименка від Калашника, Рибаченко вирішив, для самоуславлення, спробувати захопити одну з залізничих станцій. Вибір припав на найближчу станцію Криштопівку. Акція блискуче вдалася, бо станція не мала ані одного вояка з німецької охорони. Був тільки один цивільний службовець — наш чоловік, черговий станції, який тут таки й мешкав із родиною в станційному будинку.

Від Криштопівки до районового міста Гайсина — тридцятьп'ять кілометрів, у другий бік — до Ситківців — десять кілометрів. В той час із Гайсина вирушив у напрямку на Ситківці один паротяг, а з Ситківець на Гайсин — потяг, що складався з вагонів — порожняку. На звичайні запити звідти і звідти, чи вільна колія, черговий станції, під примусом Рибаченка, мусів відповісти, що вільна. Паротяг і потяг вирушили на зустріч один одному, і десь у полі, між станціями сталася катастрофа. Людських жертв, на щастя, не було.

Вся операція захоплення станції тривала всього кілька годин. Залишаючи це місце, Рибаченко, як звичайно, покинув записку:

— „Станцію Криштопівку тримав у своїх руках отряд Калашникова стільки то годин".

І за кілька днів до тих безперервних вібрацій чуток, що творили Калашникові славу, додалися нові поголоски: Калашник, мовляв, позахоплював усі залізничі вузли на Поділлі; німці самі звертались до Калашника, привозили йому транспорт сала, аби тільки пристав до них у спілку.. і т. д., і т. д.

Учасники Калашникового партизанського загону самі щиро сміялися з тих поголосок, але ніколи їх не заперечували, а навпаки: була така неписана воля проводу загону, щоб усяко допомагати тій славі ширитися.

І справді. З наказу Калашника й Рибаченко — хоч би що де зробили партизани: чи обібрали підводу з двадцятьма каністрами сметани, везеної німцям із якогось совхозу; чи забрали силоміць уночі у якогось селянина, або й у кількох селян, їхні останні корівки; чи обібрали в хаті якоїсь удови скриню з кожушками, свитками — аж до полотняних сорочок включно; чи, нарешті, підкравшися плазом до перемученого на варті німецького вояка в неграбному кожусі й важких, неповоротних солом'яних валянках, і загнали йому ножа в спину, — скрізь і всюди залишалось трафаретну записку: „Командир партизанського отряда Іван Калашников".

Крім того, з загону було виділено багато пропагандистів, які певний час перебували на селах і всяко допомагали зростати авторитетові ватажка загону Калашника.

І досить було якомусь загонові справжніх німецьких вояків проїхати через якесь село, а якомусь самовдоволеному, товстопискому німецькому офіцерові-верхівцеві, що десь із словника завчив кілька українських слів, браво гукнути:

— Здорові, Дівчата! — як по селу ту ж мить котилася від двору до двору, від хати до хати, а далі й до інших сіл поголоска:

— Калашник проїхав! І сам, і всі партизани з ним — у німецькому вбрані!

(Кінець буде).

Під знаком об'єднання

(Надіслане з Бельгії).

З нетерпеливістю чекала українська скитальська громада на 3-ті Звичайні Загальні Збори Українського Допомогового Комітету, що відбулися в дні 20. червня ц. р. в Бюсселі. Громада ця велика, бо числить 10 тисяч членів. Більшість з них, це скитальці, що змушені невідрадними обставинами покинути рідні сторони. Вони працюють вуглекопами, частина найшла працю в бельгійському промислі, а деякі навіть по своїй спеціяльності. Крім цеї нової скитальської сім'ї є ще еміґранти з першої світової війни.

В 1945 році повстає перше українське товариство в Бельгії, це є Український Допомоговий Комітет. Саме тут треба відмітити, що до заснування своєю ініціятивою причинилася одна бельгійка, велика приятелька українців, п. Ван Діст. Її знайомство з українцями та їхніми змаганнями сягає ще 1925 років, коли то в тому часі прибув до Бельгії бл. п. Кир Андрій, львівський митрополит та вмів заінтересувати українською справою впливові бельгійські кола. Ось друга світова війна добігала кінця, а Бельгію звільнили спільні аліянтські збройні сили. Тоді на терені звільненої країни починають появлятися перші українські скитальці. Якраз ними занимається пані Ван Діст та тим в великій мірі допомогла в праці піонірам українського життя того часу, о. д-рові Германюкові ЧНІ, п. М. Демчукові та другим.

Український Допомоговий Комітет почав свою діяльність. Потреби його росли. Матеріяльні засоби старої української колонії були невеликі, а ті, що прибували не були в спромозі своїми вкладками та пожертвами задоволити потреб новоповсталого організму. Врешті вони самі потребували помочі. Хто ж подає свою братню руку та фінансово підсилює активність УДК? Це ніхто інший, а тільки ЗУАДК. З цих грошей, також користали наші студенти лювенського університету, які почали продовжувати світлу традицію українського студента на лювенській Альма Матер.

Між давною українською еміґрацією та новими, що прибували, не завжди був приготований ґрунт для спільної мови. Були розбіжності в думках, суперництво набрало гостроти. Це річ зрозуміла, бо ті, що прибули з краю, жили іншими ідеалами та інакше сприймали життя від тих, які відбиті від материка, самі пробули довгі літа на скитальщині. В обидвох сторін була одна думка, одначе підхід до справ не завжди відповідав вимогам хвилі.

І коли тепер українці на скитальщині шукають виходу зі завороженого кола різних політичних концепцій, все є підготовлене до створення Української Національної Ради, якраз українська еміґрація в Бельгії виказала велике зрозуміння та політичну виробленість в обличчі грядучих подій. Якраз останні Звичайні Загальні Збори УДК були тим показчиком здорової думки, яка панує серед української скитальської громади в Бельгії. Її зорганізованість та житездатність є загально знана серед своїх і чужих. І це без сумніву виказали останні Загальні Збори, про які заговорила на своїх сторінках бельгійська столична преса, небуває до тепер явище на бельгійському терені.

Після вислухання Сл. Божої учасниками Зборів, яку відправив в нашому обряді Впр. о. Купе ЧНІ всі зібралися в великій салі Інституту Св. Марії. Зорганізовано прибуло 350 українських делегатів, були також присутні гості-чужинці. Між ними ми бачили о. Дюжарден-а, генерального духовника християнського робітничого руху, Дуран-а, ген. секретаря християнського синдикату, п. Дюк-а, представника ІРО в Бельгії, дальше представник ІМКА, п. Александров делегат від донських козаків, сотник Байда, представник рейдуючої УПА та багато інших. Ті, які не могли прибути, прислали побажання, а між ними вирізнялося привітання Апостольського Нунція в Бельгії, відомого приятеля українців, Екс. Монс. Ф. Ченто.

Присутні засухали звіту уступаючої Управи. Говорив голова п. Мулькевич, звітували також інші члени. Хоч до часу виглядало, що дискусія може прибрати гостріших форм, то всетаки завдяки вмілому провадженню Зборами м-ром Дзюбою цілий час вони приходили в діловій атмосфері.

Найбільш ожиданою хвилиною був самий вибір нової Управи, головно голови УДК.

Ще далеко до цих Зборів українська громадська думка в Бельгії шукала гідного представника, що вмів би надати нових, ще дальше ядучих рушійних сил і нових ліній праці українському представництву в Бельгії. Говорилися про різних людей, одначе на перше місце вибивалася особа інж. А. Кішки. Всі бажали віддати в його руки провід українського зорганізованого життя з вірою, що він зуміє належно провадити працю УДК та усунути противоріччя між старою та новою еміґрацією. Його особа дає безастережну певність і довіря в його діловість, організаційну здібність та всеціло відданість служінню загально-українським інтересам. Він не є заангажований в ніякій партії. Свої і чужі мають довіря до нього й всі знають, що він з кожного завдання, до якого би тільки не повязався, належно вивяжеться. Його знають свої та чужі не лише в Бельгії, але також поза її границями, так само добре в Европі, які в Америці чи Канаді.

І якраз волею останніх Загальних Зборів УДК в Бюсселі віддано в його руки керму українського зорганізованого життя в Бельгії, обіраючи однологосно головою УДК. Також його співробітники, що ввійшли в Управу, як пп. Макар, Пришляк, інж. Андрієвський, п-ні Витязь, д-р Зелений та другі є тою запорукою, що довір'я української спільноти в Бельгії не заведеться, а ті, жертвенні люди доложать усіх зусиль, щоб його ще дальше різногранно розвинути та гідно репрезентувати українське ім'я перед чужинцями.

„Бо не в програмі — говорив нововибраний голова до зібраних — суть нашої праці... Програма для всіх є одна, це Україна... Нам слід збирати всі сили, бо наша війна ще не закінчена. В Краю кервавиться геройська Україна, змагаючися з ворогом... Вона глядить на нас еміґрантів та очікує нашого повороту... Одначе перед краєм треба буде здавати рахунок... Нас запитають, що ми зробили, щоб йому допомогти. Нам слід об'єднатися...".

Новий голова та управа У. Д. К. дають повну гарантію, що вони виправдають своєю працею повірене їм ведення справ, а останні Загальні Збори УДК в Бельгії є дороговказом для нашої еміграції на скитальщині. Бо тільки консолідація наших сил під кермою вмілих рук є тепер головним завданням і запорукою нашої перемоги.

Учасник.

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Відгомін филаделфійського дзвону, який року 1776 скликав громаду вислухати Декларацію Незалежности, все ще лунає з року в рік. В кожду річницю цеї великої події американці спиняють свою працю, прислухаються до того відгомону, тішаться. А скільки з них знає, що ще пополудні 2. липня американська незалежність була дуже сумнівною справою?

Ще до публичного читання великого історичного документу — що голосив „владу, яка джерелом своєї сили має згоду підвладних" — відбувалася боротьба в Континентальнім Конґресі, що складався з представників 13 британських колоній в Північній Америці. Змагалися між собою ті, що стояли за негайну незалежність і ті, які вважали, що час для такого рішучого кроку ще не настав.

Хто ознайомлений з подіями того часу, той знає, що війна, яку тоді вели колонії проти Британії, розпочалася „за права англійців", а не за незалежність. Зі зміною обставин змінилося і відношення. Як колонії зійшлися в завзятій боротьбі з британцями спочатку в Новій Англії, а потім на півдні, революційний дух зростав в тих місцях і населення, усвідомлюючи своє признання як американців, домагалося цілковитого відокремлення від матерної країни. Але війна не зачепила середніх колоній до проголошення незалежности і в тих колоніях переважав настрій обережности. Коли 7. червня внесено в Конґресі резолюцію за незалежність, представники тих колоній виявили слід дух обережности.

Резолюція за незалежність голосила, що „Обєднані Колонії є, і по праву повинні бути, окремими, незалежними державами..."

Почалися дебати. 10. червня призначено комітет з пяти осіб, що мав приготовити декларацію на основі тої резолюції, декларацію, знану як Декларація Незалежности. Нарис її, який написав Тома Джеферсон, предложено Конґресові 28. червня, а 1-го липня знова розпочалися дебати про резолюцію за незалежність.

Голосування того дня виявило, що девять стейтів голосувало за резолюцією. Пенсилвенія та Савт Каролайна голосували проти; Ню Йорк не голосував, а Мериленд не був одної думки. Один делеґат з Мериленд не був присутним, виїхав по справам до свого стейту. За ним послано гонця. Він негайно сів на коня і поїхав назад до Филаделфії, — 80 миль. Сірий від пороху, змучений до краю, він прибув на час 2. липня аби подати свій голос за резолюцією. Таким способом стейт Мериленд приєднався до більшости. Тоді Пенсилвенія і Савт Каролайна голосують за. Резолюція мала вже 12 голосів за і ні одного проти. Тиждень пізніше — як британці захопили Стейтен Айленд, в нюйорській пристані, нюйорська стейтова конвенція дала свою згоду. Одноголосне рішення здобуто!

Не чекаючи на рішення Ню Йорку, Конґрес формально прийняв 4. липня Декларацію Незалежности, офіційно знану як „Одноголосна Декларація Тринадцятих Злучених Держав Америки". 5. липня, „Пенсилванишер Штатс Боте" — німецька газета у Филаделфії — перша подала цю новинку. 6. липня повний текст Декларації було подано в „Сатурдей Івнинг Пост". Повний текст німецькою мовою зявився 7-го липня в „Штатс Боте". 8-го липня дзвін на стейтовім домі — знаний від тоді як Дзвін Свободи — скликав филаделфійську громаду на перше публичне читання Декларації. Гонці розвозили копії Декларації по інших містах і містечках.

Від 1776 року думки американців були заняті ідеями влади, накресленої Декларацією Незалежности. Перекинувши тяжкі роки війни за незалежність, вони взялися за переведення тих ідей в реальне життя, за оформлення їх законом. Це завдання ще не скінчено і сучасні американці мають його продовжувати, шукаючи заохочення з того прикладу, що стався 172 роки тому.

Загальна Рада.

Виступ хорів з 10 місцевостей

В неділю, 27. червня 1948, відбувся в Ню Йорку в Стайвезент Гайскул заходами Клюбу св. Володимира великий концерт, на якому виступили злучені хори 10 місцевостей: Бостон, Вунсакет, Провіденс, Клівленд, Йонґставн, Пітсбурґ, Арнолд, Ембрідж, Филаделфія, Ню Йорк.

Цікавий цей концерт і різнородністю концертового матеріялу, і підходом - інтерпретацією різних диригентів і різними ступнями музичного виховання хорового матеріялу. Великий цей концерт належить до вдатних, а якщо взяти його як конкурс хорів, чи радше диригентів, — до дуже корисних. Рівні хори мають нагоду оглядати себе в чужих більш обективних дзеркалах, мають нагоду порівнювати, а це без сумніву виховує музично.

До найкращих виступів треба зачислити хор з Ню Йорку під батутою проф. Завітневича. Сильний хор, з домінуючими сопранами, відспівав ефектовні пісні „Ой наїхали вози з України" (Котка), „Жниварську" (теж відому з арр. Котка, а по програмі записано Завітневичем) і „Засяло сонце" (Недільського). Хор показав себе здисциплінованим і ритмічно і динамічно, а баритонове сольо М. Дикого було достосоване до вдачного настрою. Це говорить за те, що в особі проф. Завітневича має хор знаменитого, вправного й досвідченого диригента, який сказав оцим щойно своє перше слово.

В другу чергу треба підкреслити виступ злучених хорів: Клівленд, Йонґставн, Пітсбурґ, Ембрідж, Арнолд — під управою о. Дворакiвського. Дискретний, але енерґійний, його спосіб диригування зраджує поважну музичну культуру й вдумчивість диригента. Видне його старання дати максимум, що тільки можна добути із злученого хору. І він зарепрезентував мистецький підхід до творів, дав глибоку аналізу чуттєвої послідовности (елястичні, динамічні переходи в „Молитві за Україну" Чайковського, градації зміни образів в „Садок вишневий" Вахнянина, кольористики та стихійної радости гимну природи в „Птичому хорі" Котка (з мягким, приємним сопрановим сольом незазначеної солістки).

В дальшому треба поставити на чергу виступи диригентів М. Желехівського і С. Шевченка. П. Желехівський із злученим хором Бостон-Вунсакет-Провіденс відтворив вдатно Гайворонського „У долині село лежить", і „Шумить гуде дібровонька" („Коли млина" добрі були сопрани). Молитовний настрій в „Отче наш" був здебільша добре переданий (але віддих серед слова недопускаємий, н. пр. ...лу-кавого). Чудову мистецьку обрібку теми: Шумить-гуде... диригент віддав цікаво, стараючись кожною слідуючою строфою кинути інший образ, заосоднений із різними степенями жалю, болю, що врешті переходить в розпуку.

П. Шевченко дав вдатну інтерпретацію Ступницького „Жала Улянка", де видно було його індивідуальність як диригента. Мав — як кажуть — хор в руках і рисував ним прекрасний образ жнив.

о. І. Савчук в Демуцького „Страшний Суд" мав кілька гарних музичних малюнків. Бракувало уточнити ритміку і згладити штивність динамічних переходів. Позатим співаки (особливо тенори) мусять подбати про кращу емісію тонів.

До оригінальних виступів належить виступ Козацького Хору з Филаделфії під управою д-ра С. Савчука. Його намагання з так малим хором (і музично незаавансованим) викликати яскраві ефекти, було невдачним. „Чом так скрито" із-за браку силової рівноваги голосів, не могло інакше вийти. „Урра у бій" Вахнянина більше ілюструвало нервовий настрій, як відважний, рішучобоєвий, а „За кувала та сива зозуля" Ніщинського, що виходить добре лиш в сильних хорах, теж вийшло блідо. Але на всякий випадок тенорове сольо не мало щасливої інтерпретації. Один із трох перших тенорів (середній) був би його краще виконав. Врешті спосіб диригування із присіданням не є ознакою свободи на сцені...

Кромі Слова нововибраного предсідника Української Православної Молодечої Ліги, був ще виступ п. Анни Мельник з Филаделфії, яка своїм милим, ліричним сопраном відспівала Стеценка „Плавай, плавай...", та Шуберта „Серенада". Заштивний акомпанємент не дав потрібної канви під цей симпатичний, гарний музичний малюнок.

(в. к.)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

С. ДІРФІЛД, МАСС.

На політичну акцію У. К. Комітету.

Старанням місцевої парафії матері тут влаштували „День Батька", на який прибули теж гості з Голіовк і Лудлов. Між зібраними був теж один з новоприбулих до Америки українських скитальників, іменно адв. Василь Гнатів. Під час обіду він оповів гостям про українців в Европі та про ці думки і мрії, якими вони живуть. Під час його розповіді не одному потекла по лиці гаряча сльоза. Опісля секретар місцевого 207 відділу УНСоюзу, Миколай Рева, візвав гостей зложити жертви на політичну акцію Українського Конгресового Комітету, що тепер власне веде кампанію за збіркою 50-тисячного фонду на допомогу визвольним змаганням України. Збірку перевели Іван Олійник та Миколай Рева і вона дала у висліді $67.00 що їх переслано до канцелярії УКК в Ню Йорку. Жертви зложили: по $10: М. Провода і В. Коваль; по $5: Н. Шевчук, Ю. Фуйчак і Н. Рева; І. Олійник $3; по $2: В. Михаляк, Р. Намако, О. Бутинський, В. Аатаманик і Т. Телега; по $1: С. Ваврушин, І. Процишин, М. Сарна, Р. Ситник, адв. В. Гнатів, Я. Романюк, І. Шило, Т. Федорів, Г. Матуряк, Д. Хрупалик, В. Сойка, п-ні Федорів, Д. Ковальські, Ю. Галіца, В. Годима, п-ні Мельник, п-ні Павлів, Є. Ширимета, М. Пукіш.

Сказати б: зібрали, може й не багато, але щиро.

Миколай Рева.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Збірка на пікніку тов. „Дністер" у Ню Йорку. — З доручення Обєднаного Комітету Українських національних Товариств і за дозволом уряду тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку переведено збірку на працю Українського Конгресового Комітету на пікніку уладженім цим товариством у неділю, 27-го червня з нагоди посвячення нових прапорів. Після промови містоголови тов. „Дністер", Мартина Малетича пішли за збірковими грошами: І. Бенцаль, С. Гурин, М. Демидчук, А. Захарчук, Е. Кобзар, Е. Ликтей, М. Марусевич, К. Пелешок. Загальна сума зібраних грошей була $67.20. Гроші передала касієрові У.К.К. — М. Демидчук.

Кремль та інтереси народів, опанованих комуністами

(Докінчення зі стор. 2-гої).

в Югославії, чи навіть такий міжнародний ватажок комунізму як Димитров в Болгарії, прийшли до влади над народом, з якого походили, мусіли почути відповідальність за долю цього народу та боронити його інтересів, коли вони не покривалися з інтересами Москви. Вони не могли знущатися над інтересами та над духовістю свого народу, до такої міри, як це міг робити москаль Постишев чи Хрущов над Україною. Ось і джерело конфлікту поміж Москвою та Югославією.

Економічні інтереси Югославії Чехії, Польщі та других совєтських сателітів домагаються, щоб користати з американського пляну Маршала допомоги у відбудові Европи, бо всі вони знищені війною, а ціла економія тих країв звязана зі заходом. Інтереси Москви були противні. Москва плянувала вперед всі народи Европи впрягти у свій віз та пігнати їх на завойовання світу для величі матушки Росії. Натомість комуніст Тіто, Готвальд чи навіть польський Берут воліли би загоївши воєнні рани своїх країн втішатися благодатьми влади, про яку вони в життю навіть не мріяли.

Перший збунтувався маршал Тіто, тому, бо почув найсильніший грунт під своїми ногами. Не Москва посадила його на престолі Югославії, а таки його підпольна армія, попирана Англією та Америкою. Тіто перший дістав відвагу сказати, що інтереси Югославії та Москви не є ідентичні. Він навіть відважився зліквідувати опозицію в нутрі комуністичної партії Югославії, що казала інтереси Москви ставити перед інтересами Югославії. В тюрмі опинилися прихильники Москви, бувші червоні міністри Жуйович та Гебранг, а Тіто, диктатор Югославії, його заступник Карделєй, його шеф тайної поліції та міністер внутрішних справ Ранковіч, як теж міністер пропаганди Джілас стали в очах Москви націоналістами та ухильниками від правовірного комунізму.

Нема сумніву, що Москва буде шукати розвязки цеї для неї прикрої та заразливої справи. Треба буде їй або усунути Тіта при допомозі вірних Кремлеві комуністів в Югославії, або піти на уступки. Перше ледви правдоподібне, бо Тіто має у своїх руках ввесь апарат влади: військо, та пропаганду. З другого боку винесення цеї справи на публичне форум говорило б, що Москва не думає уступати. Одно певне, що відтепер Москва загострить свій нагляд над диктаторами своїх держав-сателітів, які, маючи слабший грунт під ногами, більше здані на ласку Кремля. Москва теж готова тепер приспішити процес включення держав-сателітів, у склад Совєтського Союзу, щоби дістати змогу ліквідувати всяку опозицію скоро та успішно при допомозі терору як в Україні. Першою державою, що стане мабуть скоро частиною Совєтського Союзу, буде Румунія, а по ній підуть другі. Події в Югославії можуть одначе бути теж початком бунту комунізмом поневолених народів та початком розпаду совєтської системи в світі.

ВІДОЗВА

В СПРАВІ РАТУВАННЯ СКИТАЛЬЦІВ І „ДІ ПІС".

(Видана Міжнаціональним Комітетом ДП і скитальців, до якого належать теж і українці).

Не зважаючи на великі надії 1948 рік не приніс жадних змін в розвязанні проблеми переселення ДП і політичних скитальців.

Майже один мільйон скитальців із своєї любови до свободи і рішучого протесту проти тоталітарного режіму в в Східній і деяких частинах Середньої Европи, залишається в Німеччині і Австрії. Вони не хотять і не можуть повернутися до своїх рідних земель. З другого боку ця маса скитальців примушена залишатися в перенаселеній Німеччині, хоч ДП і політичні скитальці в другій світовій війні виявили свою любов до демократії і терпіли різні утиски від обох тоталізмів.

На жаль, громадськість світу, зайнята власними справами, як також і ІРО, досі дуже мало зробили для цього, щоб дати скитальцям притулок у свободолюбних країнах і остаточно вирішити їх проблему в змислі демократичних принципів.

Маса ДП і політичних скитальців складається з осіб з високою освітою, техніків, артистів, журналістів, фахових робітників, селян, як також робітників без певного фаху. Ці люди успішно працювали на своїй батьківщині і могли б також принести багато користи новій батьківщині, працюючи на фабриках чи фармах, або застосовуючи свої сили для оброблення просторів землі, що лежать облогом, або заклалаючи індустрію в нових країнах. Ці люди готові віддати свої сили і знання для загального добра в рямцях здійснення Маршалового пляну. Вони могли б допомагати виробляти в більшій кількости так дуже потрібні харчові продукти і промислові товари. Майже одно-мільйонова маса скитальців може дати коло 300,000 робочих рук.

Незрозуміло, чому досі цих людей держать в таборах і приватних помешканнях в Німеччині, замість того, щоб включити їх до світового робочого процесу і тим самим заощадити гроші, що витрачаються і будуть витрачені на їх утримання.

Ми апелюємо до громадськости світу і просимо в імя любови Бога, свободи і демократії, в загальних інтересах людства, вплинути на уряди своїх країн, щоб вони прийняли до себе скитальців і ДП. Ми просимо харитативні і церковні організації, щоб вони енергічніше допомагали своїм ближнім в їх горю. Не хочемо вірити, щоб добре думаючі люди бажали будьякого занепаду ДП. Невже ж Маршалів плян не має на меті загального оздоровлення світу і Европи зокрема?

Як перший крок на шляху допомоги вважаємо:

1). Видачу інтернаціонально визнаних пашпортів для всіх політичних скитальців, зокрема для тих що мають засоби для індивідуального переселення. Маючи на руках такі пашпорти 10—20% ДП могли б одержати свободу руху та індивідуально самі знайти собі нову батьківщину.

2). Полегшення виїзду (екзит перміт) з Німеччини і візду до країн, де ДП мають своїх приятелів або рідних. Зараз стан такий, що ДП не можуть виїхати з таборів і приватних помешкань в Німеччині, хоч вони мають оплачені кошти подорожі і афідевіти до різних країн від своїх рідних.

3). Дозвіл на вислання представників Міжнаціонального Комітету до відповідних еміграційних держав, щоб вони як урядовці ІРО вишукували можливості для пере- і поселення для ДП.

а) ці урядовці могли б підшукати за допомогою своїх осілих у відповідних державах національних груп працю для ДП;

б) вони могли б організувати більші чи менші робітничі організації, що мають технічно вишколені а також інші робітничі сили.

в) це зовсім можливо і потрібно в рямцях Маршалового пляну.

г) ці організації потребують менших інвестицій ніж у нормальних умовах, бо кожний скиталець кілька років міг би жити навіть в примітивних умовах ради того, щоб тільки знайти майбутнє для себе і своєї родини. Чи ж не похожі на теперішніх скитальців колишні свободолюбиві американські піоніри?

Безвихідна ситуація ДП і скитальців ще й тим доказується, що в бюджеті ДПІРО, на цілі переселення передбачено тільки 3% загальної суми.

4). Ми вважаємо за конечне організувати під опікою ІРО спеціяльні школи для молоді, в яких вона набувала б різні фахові знання. Старші особи могли б поповнювати в них свої фахові знання зглядно перешколюватись відповідно до вимог ринків праці.

Чекаємо відповіді на цей наш апель в газетах вільної світової преси як також допомоги ділом.

Міжнаціональний Комітет ДП і скитальців в Німеччині.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

14,974 Головата Анастазії від Головатий Василя з с. Вільхівця (Люблин) син Софрона і Мокрини.

14,975 Ковальчик Каськи з с. Радева (Сяник) від Ковальчик Дмитра с. Івана.

14,976 Кошовський Антона з с. Грималів (Скалат) від Кошовська Яніни зам. Рохаля д. Йосифа.

14,977 Сімора Ілька з с. Борщівка (Пораїв, Волинь) від Ільницький Дмитра с. Андрона.

14,978 Ригайло Анни, Григорія, Маланчук Анни, Залуцький Луки від Ригайло Михайла.

14,979 Януш Олекси, Каландяк Михайла вуйка з с. Татаринів (Львів) від Кандяк Анни д. Миколи.

14,980 Горбенко Івана Володимировича, Касіяненко Івана з с. Шендерівка (Київ) від Пахаренко Афтанасія с. Гурія.

14,981 Рідних і знакомих з с. Стигніковець (Тернопіль) від Бартош Миколи.

14,982 Збрик Вікторії тітки з с. Скорики (Збараж) від Збрик Ольги д. Катерини і Йосифа.

14,983 Литвин Павла з с. Станькова (Калуш) від Литвин Павла.

14,984 Вишатинських Каролини, Михайла, Катерини і Йосифа з Хирова від Прийма Михайла с. священика з с. Селиськ.

14,985 Скірка Павлина д. Михайла з с. Коровник (Перемишль) пошукує Савчак Марії з дому Скірка та Скірка Анну обі з с. Сілець (Перемишль).

14,986 Лисяк Михайла з с. Колодіївка (Станиславів) від Лисяк Марії зам. Вишневська д. Петра.

14,987 Мулик Пантелеймона, Михайла, Бабяк Михайла з с. Стібно (Перемишль) від Мулик Івана.

14,988 Комаренко з с. Гута (Київщина) від брата Комаренко Петра і Семена.

14,989 Войнович Василя з с. Нова Жучка (Буковина), Винницький Луки з с. Слупниця Польська (Самбір) від Пігуляк С.

14,990 Перенчик Миколи і Михайла з с. Сенечів (Долина) від Кітраль Анни.

14,991 Жидоник Антона з с. Ліщава Долішна (Добромиль) від Хома Анни.

14,992 Кревних і знайомих з с. Устрік Долішних (Лісько) від Гентіш (Гентч) Томи.

14,993 Гавриляк Володимира, Горішна Катерини замуж. Мельник від Петровський Володимира.

14,994 Швецоф Михайла з с. Сікерниці (Камінець Подільський) від Хелчинська Люби (Гунько).

14,995 Чорнобіл Льва вуйка, Ярошек Марії від Фітьо Ольги з дому Сідорак д. Анни з Чорнобілів.

14,996 Хорват Антона від Хорват Віри.

14,997 Логойда Василя і Юстини з с. Перекоси (Калуш) від Логойда Анни зам. Бунька.

14,998 Шулик Наталії тітки Жилка, Марка і Степана з с. Яблониця Польська (Кросно) від Бойко Василя.

14,999 Андрушко-Шпить Петра з с. Підзвіринець (Рудки) від Стефанишин Михайла.

15,000 Дембняк-Дубняк Олександра з с. Нижикович (Перемишль) від Дембняк-Дубняк Ірени д. Василя.

15,001 Мартинюк Федора с. Олекси з с. Літовище (Броди) від Мартинюк Теклі.

15,002 Демчук Михайла від Демчук Володимира с. Йосифа з с. Залужа (Сяник).

15,003 Капустинський Івана, Миколи і Теклі з с. Сянічка (Сяник, Лемківщина) від Обарицький Михайла.

15,004 Вільгорський Богдана с. Николи і Стефанії з дому Гошовська з с. Пужники (Товмач) від Вільгорський Івана с. Василя.

15,005 Гайдак Миколи с. Григорія і Филипович Анни від Филипович Ліди д. Івана.

15,006 Драган Параскевії від Борковський Степана.

15,007 а) Котис Василя та його сина Данила від Папроцький Романа.

15,007 б) Кузьмак Володимира перебуває в Шікаго від Петришак Тадея.

15,008 Кревних і знайомих з с. Загутиня (Сяник) від Цегелик Еміліяна с. Івана і Софії з Рудавських.

15,009 Процайло Ілька з с. Вілька Жиполівська (Любачів) від Климко Дмитра.

15,010 а) Катерини і Ольги з дому Панчишин, Венґжин зі Львова, Жовнір Івана від Панчишин з дому.

15,010 б) Односельчан зі Station...

15,010 в) Односельчан з с. Чемеринець (Перемишляни), Патерига Івана та односельчан з с. Кадлубиськ (Броди) від Косановська Іванни з дому Патерига.

15,011 Бухольц Юлика з Радивилів, (Волинь), Томилинко Віктора з м. Корсуня (Київ), Любков Йосифа від Фідлер Ольги з дому Пеньова.

15,012 Яців Анни з с. Раків (Долина) від Фрищин Юрка.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".



ЩЕ ОДНА КОНКУРЕНЦІЯ!—Стара конина, що вже стільки надивилась на „вози" без коней, тепер ще здивовано глядить на механічного коня, що гальпує.

ДЕЛЕГАТ БОЛГАРІЇ ЗАКИДАЄ ОЧОРНЮВАННЯ АМЕРИКАНСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

Сан Франсиско. — Підчас дискусії на Конференції Міжнародної Організації Праці делегат болгарського уряду, Цеко Етропольскі, закинув Френкові Фентонові, делегатові Американської Федерації Праці, що Федерація розголошує різні неправдиві вісті про „червоний тоталітаризм" та про „невільничу працю" в Росії і Східній Европі. Коли хто прислухується промовам делегатів А.Ф.П., „набирає враження, що Західна свобода включується до невідповідальних заяв, фальшивих тверджень, брехонь і очорнювань інших країн" — говорив Етропольскі. Фентон після того ще раз повторив, що в Советах живе 9—15 мільонів людей в робітничих таборах, а цих людей посхоплювано в інших країнах для невільничої спеціяльної роботи. „Ми пробували дбайливо провірити вісті про невільництво в Росії, одначе Росія недопускає до цього за кожним разом. Я думаю, що вже час, щоб Обєднані Держави перестали провірку країн, які добровільно під таку провірку піддаються, доки Росія не згодиться на повну провірку відносин у себе. Я думаю, що група комісарів на цім зібранні Міжнародної Організації Праці пише промови для недосвідчених делегатів з таких країн, як Чехословаччина, Болгарія й інших, бо цей матеріял пахне всюди однаково" — твердив Фентон.

СУД НАД „ЖІЛІНСЬКИМИ ЗМОВНИКАМИ".

Вербували чеських і словацьких вояків до У.П.А.

Братислава, 28. червня. — Від вівтірка, 22-го червня, тут відбувається перед „лідовим судом" велика розправа проти т. зв. „Жілінських змовників", до яких зараховано 31 молодих словаків. В акті обвинувачення говориться, що ці „змовники" по цілій країні створили сітку нелегальних військових організацій, що були на послугах словацької еміграції та задумувала робити в Словаччині переворот. Вже в жовтні 1945 року — говориться в акті обвинувачення — повстала у місті Желіна, за почином тоді 27-літного учителя А. Милцера, таємна словацька військова організація „Весна", що з часом поширила свою діяльність по цілій країні. Члени цеї організації відбували військовий вишкіл в Карпатах, щоби нападати на большевицькі війська та виконувати саботажі, як почнеться війна між Советами і західними демократіями. В травні і липні 1947, за почином УПА всі нелегальні військові частини на Словаччині мали злучитися в одну велику краєву організацію. Головним закидом в акті обвинувчаення проти „Жілінських змовників" є твердження, що вони вербували для УПА чеських і словацьких вояків і то власне з тих частин, які були призначені до боротьби проти УПА. В суботу, 26. червня, розправа ще продовжувалася.

ТАРЗАН, ч. 1876. Чи Тарзан утікає?



Коли Кунґу кинувся на Тарзана, він вхопив Тіну і подався в сторону літака.

Та він знав, що напад горилля буде короткий. Він зсадив її на землю і вони разом побігли вперед.

Коли Кунґу завважав, що Тіна йде з Тарзаном добровільно, його гнів змалів і він почав іти поволіше з Кілею.

Аж несподівано, не сказавши ні слова, малпочоловік побіг в напрямі малої долини на однім боці.